

Klimat och näringslivsdepartementet
Naturmiljöenheten, Landmiljö

Handläggare: Jonathan Lindgren

Förslag till nationell förteckning över invasiva främmande arter (KN2023/03476)

Villaägarnas Riksförbund har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget till nationell förteckning över invasiva främmande arter och har anledning att anföra följande.

- Villaägarnas Riksförbund välkomnar de föreslagna tilläggen som föreslås för förteckningen, i synnerhet parkslide, jätteslide och hybridslide samt för blomsterlupin.
- Villaägarnas Riksförbund anser att även stenmården bör föras upp på den nationella förteckningen över invasiva främmande arter.

Det aktuella förslaget till nationell förteckning innehåller en lista på mycket relevanta och angelägna växter och djur som framhålls som aktuella att uppföras på den nationella förteckningen över invasiva främmande arter. Villaägarnas Riksförbund vill understryka ett par av förslagen samt erinra varför inte den volativt potentiella arten Stenmård (*Martes foina*) uppförs på listan.

Parkslide, Jätteslide och Hybridslide

Den resilienta, tåliga parksliden har trots ett enkönat svenskt bestånd fått en oroväckande spridning genom spill, handel och rötternas utbredning. Att växten föreslås föras upp i den nationella förteckningen har stor betydelse för att mota den aningslösa spridning som idag utförs av aktörer som hävdar växtens ”antioxidanta” egenskaper för applicering i matlagning etc. Erkännandet att det helt enkelt saknas verkningsfulla åtgärder för effektiv borttagning av bestånd är också betydelsefullt för att undvika kontraproduktiva bekämpningsförsök – både av enskilda såväl som kommuner.

Blomsterlupin

Förslaget att införa blomsterlupin på förteckningen är mycket välkommet och något som Villaägarna har opinionsbildat för. Blomsterlupinen är bekant för de flesta med sin stora spridning, sandlupinen har hittills i hög grad förskonats oss men orsakat förödelse på mark i Island som hos oss skulle kunna motsvaras i känslig fjällmiljö. Lupinens upptagande på förteckningen sätter en välkommen punkt för den kvarvarande trädgårdsförsäljning av blomman märkt som vildlupin.

Stenmården

Stenmården är en art som årligen orsakar förödande samhällskostnader i miljardklassen för flera europeiska länder. Samhällsskadorna uppkommer främst som konsekvens av artens tendens att bygga bo och uppehålla sig i fastigheters vinds- och källarutrymmen samt i fordons motorrum. I båda miljöerna tenderar djuren att med förkärlek bita i kablage med följderna i form av brand och destruering av fordon.

Utöver samhällskostnaderna vittnar holländska erfarenheter om skador på markhäckande fåglar, något vi inte har råd med för våra egna bestånd av Rödspov och Sydlig Kärrsnäppa.

Naturvårdsverket har i sin kommunikation kring djurens utbredningspotential både framhållit artens möjlighet till predatorisk nisch såväl som påståenden om att arten saknar utbredningsförmåga bortom Blekinge och Skåne där den hittills påträffats. Naturvårdsverkets rekommendation är emellertid avgränsad till dess ekologiska konsekvenser och inrymmer inte de samhälleliga ekonomiska och sociala konsekvenser som framhålls i Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning.

I beskrivningen av konsekvensutredningen som ligger till underlag för aktuellt förslag beskrivs en metodik som Ramboll arbetat med på uppdrag av Naturvårdsverket. Ramboll har bland annat intervjuat fyra personer från tre olika länsstyrelser, särskilt valdes att intervjua person från länsstyrelsen i Kalmar då en av arterna på listan (spärroxbär) föreslås begränsas geografiskt till enbart Kalmar och Gotland. Egentligen hade samma metodik också kunnat ge utrymme för att intervjua person från Länsstyrelsen i Skåne. Där är utbredningen av stenmård en realitet.

Stenmårdens etablering i södra Sverige, nordöstra Skåne bekräftades första gången 2018 efter att en stenmård sköts under ett besök i ett höns- och kanariehus. Den skjutna stenmården befanns ha dragna spenar vilket indikerade föryngring. Efter det har ett team från Svenska Jägarförbundet finansierats för riktad jakt på arten. Totalt hade under våren 2024 så många som 75 exemplar skjutits av teamet vars finansiering på grund av bristande statligt stöd sinade nu under våren 2024. Om det är så att stenmården skulle tveka inför att etablera sig på det småländska höglandet, verkar den ändå uppenbarligen trivas i Skåne där den utifrån några enstaka individer snabbt kunnat föröka sig trots riktad jakt.

Istället för att återigen infria den svenska tendensen att "inte se det komma" finns god anledning att tillföra stenmården på den nationella förteckningen över invasiva främmande arter som nu är aktuell.

Villaägarnas Riksförbund

Cecilia Reuter
Förbundsordförande